

УДК 005.21

УПРАВЛІННЯ ПОТЕНЦІАЛОМ МЕТАЛУРГІЙНОГО ПІДПРИЄМСТВА В СИСТЕМІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ЙОГО ДІЯЛЬНОСТІ

Лизунова Олена Миколаївна, доцент, к. е. н., доцент кафедри менеджменту Індустріального інституту ДВНЗ «Донецький національний технічний університет», м. Покровськ, helena_kii@mail.ru, тел.: 0667931571

Сіренко Юлія Ігорівна, асистент кафедри менеджменту Індустріального інституту ДВНЗ «Донецький національний технічний університет», м. Покровськ, тел.: 0669943218

Olena Lyzunova, associate Professor, candidate of economic Sciences, associate Professor of management Industrial Institute of State Higher Education Establishment «Donetsk National Tehnical University»

Uliya Sirenko, assistant Professor of management Industrial Institute of State Higher Education Establishment «Donetsk National Tehnical University»

O. Lyzunova, U. Sirenko. Management of economic potential in the system of providing efficiency of metallurgical enterprises' activity.

The article considers the problems of management of metallurgical enterprises. The concepts, the categories, conditions and factors of increasing the efficiency of enterprises are analyzed. The paper compares the points of view of Ukrainian and foreign specialists concerning the problem of improving the efficiency of the company. The concept of strategic management of industrial enterprises is investigated. The efficiency of the enterprise activity from the point of view of profitability. The article analyses the essence of economic potential of the enterprise and its structure. The basic approaches to the study of this problem. The question of the strategic management of the economic potential of the company. Studied the principles of capacity assessment. Presents the characteristic features of the enterprise potential as an economic system. Discussed issues of anti-crisis management economic potential of the enterprise. Factors are analyzed and the technology of anti-crisis management of potential of enterprise.

Лизунова О. М., Сіренко Ю. І. Управління потенціалом металургійного підприємства в системі забезпечення ефективності його діяльності.

В статті розглянуті проблеми управління металургійними підприємствами. Проаналізовані поняття, категорії, умови та фактори підвищення результативності діяльності підприємств. В роботі порівнюються погляди зарубіжних і вітчизняних спеціалістів щодо вирішення проблеми підвищення ефективності роботи підприємства. Досліджені основні аспекти управління металургійними підприємствами. Розглянута ефективність діяльності підприємства з точки зору прибутковості. Проаналізована сутність економічного потенціалу підприємства та його структура. Виявлені основні підходи щодо дослідження цієї проблеми. Розглянуто питання стратегічного управління економічним потенціалом підприємства. Досліджені принципи оцінки потенціалу. Надані характерні риси потенціалу підприємства як економічної системи. Розглянуто питання антикризового управління економічним потенціалом підприємства. Проаналізовані фактори і технологія антикризового управління потенціалом підприємства.

Лизунова Е. Н., Сиренко Ю. И. Управление потенциалом металлургического предприятия в системе обеспечения эффективности его деятельности.

В статье рассмотрены проблемы управления металлургическими предприятиями. Проанализированы понятия, категории, условия и факторы повышения результативности деятельности предприятий. В работе сравниваются взгляды зарубежных и отечественных специалистов по проблеме повышения эффективности работы предприятия. Исследованы основные аспекты управления промышленными предприятиями. Рассмотрена эффективность деятельности предприятия с точки зрения прибыльности. Проанализирована сущность экономического потенциала предприятия и его структура. Вывявлены основные подходы к исследованию этой проблемы. Рассмотрен вопрос стратегического управления экономическим потенциалом предприятия. Исследованы принципы оценки потенциала. Представлены характерные черты потенциала предприятия как экономической

системы. Рассмотрены вопросы антикризисного управления экономическим потенциалом предприятия. Проанализированы факторы и технология антикризисного управления потенциалом предприятия.

Постановка проблеми. В сучасних умовах розвитку економіки України значна роль в системі забезпечення ефективності діяльності металургійного підприємства належить виробничо-господарському потенціалу. Проблема управління виробничим потенціалом металургійного підприємства набуває особливої актуальності, оскільки наслідки невірних обраних рішень стратегічної і тактичної діяльності підприємства стають критичними та загрожують його існуванню. Володіння інформацією щодо власного виробничого потенціалу дає можливість оптимально планувати і вирішувати поточні і довгострокові завдання. Ефективні управлінські рішення сприяють формуванню довгострокової конкурентної переваги, що визначає позиції підприємства в умовах жорсткої конкурентної боротьби. Але, навіть досконало розроблене стратегічне управління не може бути ефективно впровадженим без науково-обґрунтованого механізму його реалізації. Це потребує розробки спеціального інструментарію управління, здатного забезпечити стабільний розвиток металургійних підприємств.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Виробничо-господарський потенціал, особливості його формування і розвитку є предметом дослідження багатьох вчених. Серед них можна виділити роботу Р. Шульги. [1]. Необхідність використання промисловими підприємствами стратегічного управління відобразили у своїх працях такі вчені, як А. Воронков, О. Колесніков та ін. [2; 3]. Визначаючи сутність поняття виробничо-господарський потенціал, слід зазначити, що більшість тлумачень потенціалу ґрунтуються на загальноприйнятому значенні слова «потенціал» стосовно до специфіки діяльності. Існує безліч визначень потенціалу, серед яких виділяють виробничо-господарський потенціал, економічний, науковий, інтелектуальний, природно-ресурсний, науково-технічний, кадровий, інноваційний, інформаційний, організаційний, ринковий і т. д. Більшість публікацій присвячені такому показнику, як економічний потенціал. Аналіз цих публікацій свідчить про значні розбіжності в трактуванні економічного потенціалу, розумінні його сутності та складових елементів різними дослідниками, взаємозв'язку його з такими поняттями, як «національне багатство», «рівень економічного розвитку». Згідно економіко-математичного словника під редакцією Л. Лопатникова [4], економічний потенціал визначається як узагальнена здатність економічної системи виробляти продукцію, вирішувати інші завдання економічного і соціального розвитку. Ця здатність визначається станом, обсягами і динамічністю виробництва, його інфраструктури, наявністю резервів, обсягами природних ресурсів та інших елементів національного багатства, культурно-технічним рівнем і мобільністю кадрів. На це ж визначення посилаються С. Мосін і Д. Крук [5], так само воно наведене в економічній енциклопедії під редакцією А. С. Румянцева [6]. Даний підхід підкреслює лише один з аспектів економічного потенціалу – здатність господарського механізму виконувати виробничу функцію. Л. Самоукін вважає, що економічний потенціал необхідно розглядати у взаємозв'язку з властивими кожній суспільно-економічній формації виробничими відносинами, що виникають між окремими працівниками, трудовими колективами, а також управлінським апаратом промислового підприємства, організації, галузей народного господарства в цілому з приводу повного використання їхніх здібностей до створення матеріальних благ і послуг [7]. Словник під редакцією А. Козлової визначає економічний потенціал як економічні можливості країни, які залежать від рівня розвитку продуктивних сил і виробничих відносин, наявності трудових і виробничих ресурсів, ефективності господарського механізму [8]. Крім цього, підходи авторів різняться також залежно від рівнів, що визначають економічний потенціал. Виробничо-господарський потенціал промислового підприємства показує реальну, фактичну здатність до виробництва

максимально можливого обсягу матеріальних благ з урахуванням певних ресурсних обмежень, збалансованості матеріальних і трудових ресурсів. У словнику Макміллана наведено наступне визначення: «потенційний обсяг виробництва – максимально можливий обсяг виробництва фірми, галузі, сектора економіки в цілому, визначається забезпеченістю факторами виробництва» [9]. Викладені вище підходи до визначення понять «потенціал», «виробничо-господарський потенціал», «економічний потенціал» представляють різні погляди на трактування їх сутності та структури. З точки зору Б. Мочалова потенціал в цілому і, зокрема виробничо-господарський потенціал, – це різнопланова категорія і відсутність системності в її визначенні не дозволить всебічно охарактеризувати його смислове навантаження. Тобто для характеристики категорії «виробничо-господарський потенціал» потрібно виділити основні риси, що відрізняють його від інших категорій. Зокрема, такою рисою є те, що виробничо-господарський потенціал – це категорія, що характеризує сукупні здібності, можливості аналізованої системи, які можуть бути реалізовані тільки за умови наявності ресурсів [10].;

Виділення невирішеної проблеми. Сучасні умови господарювання, що характеризуються нестабільним і динамічним зовнішнім середовищем, стрімкими технологічними змінами, зростанням конкуренції, пред'являють вітчизняним металургійним підприємствам жорсткі вимоги щодо їх функціонування. Це призводить до необхідності впровадження ефективної системи управління виробничою діяльністю, яка визначає основні конкурентні переваги та пріоритети розвитку металургійного підприємства, можливості та ризику, пов'язані із зовнішньою кон'юктурою та внутрішньоорганізаційними процесами. Розгляд понять, категорій, умов та факторів ефективного управління потенціалом металургійного підприємства довів, що саме стратегічні рішення, що відповідають зовнішнім та внутрішнім умовам функціонування підприємства та ринку є головним джерелом забезпечення ефективності його діяльності. Таким чином, управління виробничим потенціалом є необхідним компонентом розвитку підприємства та підвищення ефективності менеджменту і його основні аспекти потребують детального дослідження.

Мета статті. Необхідність проведення моніторингу потенціалу як на рівні держави, регіону, так і, особливо, на рівні підприємств, обумовлена причиною відсутності інформації про реальні можливості кожного підприємства, його приховані резерви. Актуальність дослідження полягає в тому, що для українських промислових підприємств є об'єктивно необхідним пошук нових більш ефективних підходів до управління виробничо-господарським потенціалом, які б сприяли розвитку виробництва, випуску нових видів продукції, вдосконаленню технологічних процесів і т. д. Розгляд проблем управління потенціалом металургійного підприємства в системі забезпечення ефективності його діяльності та шляхів їх вирішення – є метою статті.

Результати дослідження. Забезпечення життєстійкості промислового підприємства має бути спрямоване на вирішення завдань щодо підвищення його виробничо-господарського потенціалу, що неможливо без ефективного стратегічного управління. Правильно обрана стратегія управління виробничо-господарським потенціалом промислового підприємства є запорукою успіху будь-якої діяльності. Ефективне управління виробничим потенціалом підприємства має великий вплив на кінцеві показники його роботи. Необхідність проведення моніторингу потенціалу як на рівні держави, регіону, так і, особливо, на рівні підприємств, обумовлена наступними причинами:

- інформація про потенціал підприємства містить фактичні дані. Важливим є володіння прогностичними даними, що дозволить виявляти негативні та позитивні тенденції в розвитку;

- відсутність інформації про реальні можливості кожного підприємства, його приховані резерви. Разом з тим в даний час, як свідчать результати аналізу, як у

вітчизняній, так і в зарубіжній економічній літературі питання системного підходу до застосування такого інструментарію висвітлені достатньо слабо. Це може бути пояснено як теоретичною складністю даних проблем, так і багатогранністю інструментального підходу до реальних умов діяльності підприємств.

Аналіз спеціалізованої літератури, монографічних видань, присвячених досліджуваній проблематиці, дозволяє виділити чотири основні підходи щодо трактування сутності терміну та розуміння поняття економічного потенціалу різними дослідниками (табл. 1).

Крім того, підходи авторів розрізняються також відносно рівнів, які характеризують економічний потенціал.

Таким чином, виробничо-господарський потенціал характеризується деяким набором ресурсів, які повинні бути залучені у виробництво або підготовлені для використання у виробничо-господарській системі. В Україні є безліч проблем, серед яких використання у виробництві енерго- та ресурсовитратних технологій, недолік сировинної бази, висока собівартість продукції, недосконала фінансово-економічна і технічна політика, плінність кадрів та ін. У зв'язку з цим виникає необхідність розробки концепції стратегічного управління виробничо-господарським потенціалом промислових підприємств, що містить принципи, цілі, завдання та ефективну структуру управління виробничо-господарським потенціалом, яка враховувала б взаємодію з зовнішнім оточенням, включала механізми управління виробничо-господарським потенціалом та інструменти їх реалізації, а також інформаційно-аналітичну систему, забезпечує отримання своєчасної і достовірної інформації, і підтримку прийняття рішень. До основних принципів управління виробничим потенціалом металургійних підприємств відносяться оптимальність, об'єктивність, гнучкість, комплексність, реалістичність, оперативність, адаптивність, організаційне новаторство.

Мета стратегічного управління виробничо-господарським потенціалом промислового підприємства полягає у підвищенні конкурентоспроможності даного підприємства.

Серед завдань управління виробничим потенціалом промислового підприємства виділяють наступні:

- виявлення чинників, які впливають на розвиток виробничо-господарського потенціалу підприємства;
- виявлення ефективної структури управління виробничо-господарським потенціалом промислового підприємства;
- виявлення напрямів розвитку виробничо-господарського потенціалу;
- збільшення ефективності виробництва;
- досягнення підприємствами відповідних обсягів і якості виробленої продукції.

Суб'єктами зовнішнього оточення по відношенню до системи керування виробничим потенціалом металургійного підприємства є:

- постачальники/підрядники;
- органи державної влади (центральні, регіональні і місцеві);
- споживачі продукції;
- партнери;
- фінансово-кредитні установи (банки, казначейство);
- конкуренти.

Таблиця 1.

Підходи щодо трактування сутності терміну економічного потенціалу

Підхід	Автор	Сутність терміну
Економічний потенціал як сукупна здатність галузей народного господарства	Л. Лопатников, В. Мосін, Д. Крук, Б. Мочалов, А. Румянцев	В економіко-математичному словнику під редакцією Л. Лопатникова [4, с. 67] економічний потенціал визначено як узагальнену здатність економічної системи виробляти продукцію, вирішувати інші завдання економічного і соціального розвитку. Ця здатність визначається станом, обсягами і динамічністю виробництва, його інфраструктури, наявністю резервів, обсягами природних ресурсів та інших елементів національного багатства, культурно-технічним рівнем і мобільністю кадрів. На це ж визначення посилаються В. Мосін і Д. Крук [5, с. 82], Б. Мочалов [10, с. 7], так само воно приведене в економічній енциклопедії під редакцією А. Румянцева [6]. У визначенні в рамках даного підходу підкреслюється лише один з аспектів економічного потенціалу – здатність господарського механізму виконувати виробничу функцію. Очевидно, що це важлива, але не єдина характеристика економічного потенціалу
Економічний потенціал як сукупність ресурсів, що є в наявності	Б. Плишевський, А. Годосейчук, Ю. Личин, А. Цигичко	Такий підхід простежується в публікаціях А. Тодосійчука [11, с. 64], Ю. і А. Цигичко [12, с. 10], в яких зміст цього поняття підміняється поняттям «чисельність зайнятих». Але при цьому, слід вказати на недолік цього підходу: якщо при розкритті терміну, що аналізується, робити акцент тільки на ресурсний аспект, тим самим відображаючи лише одну з характерних рис поняття, не виявляючи при цьому специфічних рис, то в результаті зникають істотні відмінності від інших економічних категорій, таких як національне багатство, ресурси, матеріально-технічна база
Економічний потенціал як синонім термінів «економічна потужність», «народногосподарський потенціал», «народне господарство»	Е. Горбунов, Е. Фігурнов	Зокрема, Е. Горбунов вважає синонімами терміни «економічна потужність», «економічний потенціал», «народногосподарський потенціал» [13]. Кажучи про народногосподарський потенціал, Е. Фігурнов посилається на Велику Радянську Енциклопедію, де дано визначення економічного потенціалу [14]. В працях Б. Мочалова, навпаки, робиться акцент уваги на необхідності відрізнити показники економічної потужності від економічного потенціалу. Згідно його точки зору, економічний потенціал країни, галузі, підприємства характеризується обсягами накопичених ресурсів і максимально можливим обсягом матеріальних благ і послуг, яких можна досягти в перспективі при оптимальному використанні наявних ресурсів. Економічна потужність характеризує фактично досягнутий рівень розвитку виробничих сил на певну дату. Економічний потенціал розкриває економічну потужність [10, с. 10]
Економічний потенціал як результат економічних і виробничих відносин між суб'єктами господарської	Л. Самоукін, О. Козлова	Л. Самоукін вважає, що економічний потенціал необхідно розглядати у взаємозв'язку з властивими кожній суспільно-економічній формації виробничими відносинами, що виникають між окремими працівниками, трудовими колективами, а так само управлінським апаратом підприємства, організації, галузей народного господарства в цілому з приводу повного використання їх здібностей до створення матеріальних благ і послуг [7, с. 5]. У визначенні в

діяльності		рамках даного підходу, на відміну від інших розглянутих, підкреслено достатньо важливу рису економічного потенціалу. Проте, економічний потенціал в рівній мірі залежить від рівня розвитку виробничих сил. У словнику під редакцією О. Козлової економічний потенціал визначено як економічні можливості країни, що залежать від рівня розвитку продуктивних сил і виробничих відносин, наявності трудових й виробничих ресурсів, ефективності господарського механізму. [8] Проте, у даному визначенні не указується, про які конкретно економічні можливості йде мова
------------	--	--

Система управління забезпечує реалізацію процесів управління виробничо-господарським потенціалом промислового підприємства. В таку систему входять механізми управління виробничо-господарським потенціалом промислового підприємства, підсистеми обліку виробничої діяльності, управління маркетинговою діяльністю, управління закупівлями і продажами, облік договірної діяльності, бухгалтерський та фінансовий облік, управління персоналом та облік розрахунку заробітної плати, бюджетування. Стратегічне управління потенціалом промислового підприємства є загальноекономічним фактором споживання ресурсів і ефективного функціонування виробничої системи. Важлива роль стратегічного управління в даний час обумовлена тим, що воно забезпечує інтеграцію економічних процесів на підприємстві. Утворення системи стратегічного управління виробничо-господарським потенціалом промислового підприємства дає можливість упорядкувати процеси створення потенціалу підприємства з урахуванням внутрішніх особливостей господарської діяльності і потрібно для наступного:

- виявлення поточного рівня потенціалу промислового підприємства;
- оцінки відповідності поточного стану потенціалу промислового підприємства, обраної стратегії підприємства;
- моделювання розвитку потенціалу промислового підприємства;
- виявлення найбільш придатних способів використання потенціалу промислового підприємства.

Внаслідок розвитку підприємства управління потенціалом підприємства виконує наступні функції:

- формування потенціалу промислового підприємства у відповідності з цілями і завданнями розвитку підприємства;
- виявлення додаткових можливостей і вибір з них найбільш перспективних;
- оцінка рівня достатності потенціалу для досягнення загальної стратегії підприємства;
- аналіз впливу кожного елемента потенціалу промислового підприємства на його рівень;
- прийняття рішень щодо розвитку потенціалу промислового підприємства.

В умовах невизначеності і непередбачуваності сучасної ринкової ситуації тривалі строки виконання рішень в рамках створення і реалізації управління виробничо-господарським потенціалом промислового підприємства вимагає значної уваги до контролю, забезпечення виконання та своєчасного перегляду раніше прийнятих рішень. Таким чином, виходячи з вищевикладеного, під виробничо-господарським потенціалом промислового підприємства слід розуміти його сукупні здібності формувати і максимально задовольняти діючий попит на товари і послуги в процесі виробничих і господарських (реалізаційних, фінансово-економічних) відносин щодо ефективного використання наявних ресурсів на підприємстві. Управління виробничо-господарським потенціалом відіграє важливу роль у розвитку господарсько-

фінансової діяльності підприємства, що дозволяє суб'єкту господарювання наступне: поліпшити становище на ринку; випускати продукцію, що задовольняє вимогам ринку за відносно низьких витрат; виявити обсяги збуту продукції (товарів, робіт, послуг) з позиції їх беззбитковості; визначити резерви збільшення прибутку та забезпечити заходи по використанню виявлених резервів; ефективно використовувати ресурсний потенціал в коротко – і довгостроковому періоді. Застосування розроблених концептуальних і методологічних аспектів стратегічного управління виробничо-господарським потенціалом промислових підприємств на практиці дозволить підвищити їх конкурентоспроможність.

Висновки. Вищевикладене дозволяє сформувати визначення категорії: під виробничим потенціалом підприємства пропонується розуміти його сукупні можливості формувати і максимально задовольняти існуючий попит в товарах і послугах в процесі виробничих й господарських (реалізаційних, фінансово-економічних) відносин з приводу оптимального використання наявних ресурсів. При цьому сукупність початкових накопичених ресурсів у поєднанні з умовами їх використання прийнято називати науково-технічним потенціалом. Отже, виробничий потенціал розглядається як можливості, ресурси для здійснення цілеспрямованої науково-технічної діяльності і реалізації її результатів у виробництво з метою підвищення ефективності функціонування підприємства.

Список використаних джерел:

1. Шульга Г. О. Стратегічне управління розвитком підприємства: Автореф. дис. канд. екон. наук: 08.06.01 «Економіка, організація і управління підприємствами». – Х., 2011. – 19 с.
2. Воронков А. Э. Стратегическое управление конкурентоспособным потенциалом предприятия: диагностика и организация – Луганск: Вид-во Східноукраїнського національного ун-ту, 2004. – 316 с.
3. Колесніков О. О. Управління стратегічним потенціалом підприємства: Автореф. дис., канд. екон. наук: спец. 08.06.01 «Економіка, організація і управління підприємствами» – Х., 2015. – 18 с.
4. Лопатников Л. И. Краткий экономико-математический словарь.– М.: Знание, 1979.– 360 с.
5. Основы экономического и социального прогнозирования / Под ред. В. Н. Мосина, Д. М. Крука. – М., 1985.
6. Румянцев А.М. Экономическая энциклопедия: политическая экономия.–Т. 4– 1980.– 672 с.
7. Самоукин А. И. Потенциал нематериального производства – М.: Знание, 2011. – С. 5.
8. Управление производством: Словарь под ред. Козловой О. В. – М., 2013. – 340 с.
9. Словарь современной экономической теории Макмиллана. – М. Инфра-М, 1997. – 608 с.
10. Экономический потенциал развития / под ред. Б. М. Мочалова. – М.: Знание, 2002. – 604 с.
11. Тодосийчук А. Научно-технический потенциал социально-трудовой сферы // Экономист. – № 12. – 2007. – С. 64.
12. Цигичко А. Устойчив ли экономический рост? // Экономист. – 2013. – № 12. – 10 с.
13. Горбунов Э. Экономический потенциал развитого социализма // Вопросы экономики. – № 9. – 1981. – С. 33.
14. Фигурнов Э. Производственный потенциал. – М., 1982. – 316 с.

References:

1. Shulga, G. A., *Strategichne upravlinn`y rozvitcom pidpriemstva: avtoreferat. dis. cand. ekon. nauk: 08.06.01 "Economica, organizati`y i upravlenie pidpriemstvami"*. – H., 2011. – 19 s.
2. Voronkov A.E. *Strategicheskoe upravlenie concurentosposobnim potentsealom predpriyati`y – Lugansk: Vidavniztvo Shidnjukrainskogo national`nogo universitetu*, 2004. – 316 s.
3. Kolesnkiiov O. O. *Upravlenie strategicznyim potential pidprimstvo: author. dis., cand. ekon. nauk: spets. 08.06.01 "Economica, organizatsi`y i upravlinn`y pidprimstva mi"*. - H., 2015. – 18 s.
4. Lopatnikov L. I. *Kratkiy economic-mathematitseskiy slovar`*.– M.: Znanie, 1979.– 360 s.
5. *Osnovi ekonomicheskogo i social`nogo prognozirovani`y / pod red. V. N. Mosina, D. M. Kruka.* – M., 1985.
6. Rumyantsev A. M. *Economicheskay encyclopedia: politicheska`y economiy.* – T4– 1980.– 672s.
7. Samoukin A. I. *the Potenzial nematerial`nogo proizvodstva* – M.: Znanie, 2011. – S. 5.
8. *Upravlenie proizvodstvom: slovar` pod redaktsiey Kozlovoy O. V.* – M., 2013. – 340 s.
9. *Slovar` sovremennoy ekonomicheskoy teorii Macmillana.* – M.: Infra-M, 1997. – 608 s.
10. *Economicheskiy potencial razviti`y / pod red. B. M. Mochalov.* – M.: Znanie, 2002. – 604 s.
11. *Todosiychuk A. Nauchno-technicheskiy potencial socil`no-trudovoy sfeere // Economist.* – No. 12. – 2007. – S. 64.

12. Zigichko A. *Ustoychiv li ecomicheskiy rost?* // *Economist*. – 2013. – № 12. – 10 s.

13. Gorbunov E. *Economicheskii potentsial razvitogo socializma* // *Voprosi ekonomiki*. № 9. – 1981. – s. 33. 15.

14. Figurnov E. *Proizvodstvenniy potential*. – M., 1982. – 316 s.

Ключові слова: потенціал підприємства; структура потенціалу; економічна система; технологія управління; фактори управління; виробничий потенціал.

Ключевые слова: потенциал предприятия; структура потенциала; экомическая система; технология управления; факторы управления; производственный потенциал.

Keywords: enterprise potential; structure potential; economic system; technology management; management factors; production potential.

Рецензент: В. О. Ткач, д. е. н., профессор, Індустріальний інститут ДВНЗ «ДонНТУ»